

Fiche 9: belastingheffing spaartegoeden

1. Algemene gegevens

Voorstel: Richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/48/EG betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling

Datum Commissiedocument: 13 november 2008

Nr. Commissiedocument: COM nr. (2008) 727

Prelex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197607

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC 2008 2767
http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2767_en.pdf

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Directe Belastingen, besproken in ECOFIN Raad van 2 december

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Financiën

Rechtsbasis: Artikel 94 EG Verdrag

Stemwijze Raad en rol Raad : eenparigheid

Europees Parlement : Europees Parlement : raadpleging

Comitologie: De Commissie krijgt bijstand van een comité "Samenwerking tussen belastingdiensten". De regelgevingsprocedure wordt ingesteld.

2. Samenvatting BNC-fiche

In het voorstel tot wijziging van de huidige Spaartegoeden Richtlijn 2003/48/EG stelt de Commissie voor om de Spaartegoeden Richtlijn een ruimere reikwijdte te geven. De belangrijkste wijziging is dat de Commissie een soort van 'doorkijk benadering' introduceren die door entiteiten opgezet in laag belaste jurisdicties heen kijkt naar de achterliggende in de EU woonachtige natuurlijke personen. De entiteiten dienen wel genoemd te worden op een aan de Richtlijn toegevoegde lijst. Om deze lijst bij te houden, wenst de Commissie een Comité op te richten. Verder wil de Commissie dat ook alle in de EU gevestigde samenwerkingsvormen (zoals trusts) die gebruikt kunnen worden om rente te ontvangen en later weer uit te betalen onder de werking van de Spaartegoeden Richtlijn gaan vallen. De Commissie stelt ook voor om de definitie van rentebetaling niet meer formeel maar materieel uit te gaan leggen.

Nederland beoordeelt zowel de subsidiariteit als de proportionaliteit positief maar plaatst een aantal belangwekkende kanttekeningen. Nederland vindt het voorstel om een Comité op te richten disproportioneel als Nederland direct of indirect aan invloed inboet. Tevens zal Nederland kritisch erop toezien dat de Commissie haar belofte waarmaakt dat de uitbreiding van de werking van de Spaartegoeden Richtlijn een zo beperkt mogelijke stijging van de administratieve lasten met zich meebrengt.

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

De Spaartegoeden Richtlijn heeft als doel om te voorkomen dat in de EU woonachtige natuurlijke personen in andere EU lidstaten beschikken over spaartegoeden die niet belast worden tegen een effectief belastingtarief. Op grond van deze Richtlijn informeren de meeste belastingdiensten van de EU lidstaten elkaar over grensoverschrijdende rentebetalingen aan natuurlijke personen binnen de EU. Drie lidstaten hebben, ter wille van hun bankgeheim, voor de optie gekozen om geen informatie uit te wisselen maar een bronheffing op de rentebetaling in te houden. In september 2008 heeft de Commissie de werking van de Spaartegoeden Richtlijn geëvalueerd en kwam tot de conclusie dat over het algemeen de Spaartegoeden Richtlijn naar behoren werkt maar dat door de beperkte reikwijdte van de Richtlijn 'zwart sparen' nog steeds mogelijk is.

In grote lijnen stelt de Commissie de volgende maatregelen voor om de mogelijke gaten te dichten:

1. Het toepassen van een 'doorkijk benadering' in het geval rentebetalingen vanuit de EU plaatsvinden aan entiteiten die gevestigd zijn in laag belaste jurisdicties buiten de EU (te denken valt aan een Anstalt in Liechtenstein) terwijl de begunstigde van die entiteiten een in de EU woonachtige individu is. De doorkijkbenadering zorgt ervoor dat er door de entiteit heengekeken wordt en dat de EU-lidstaat waar de natuurlijk

persoon woonachtig is op de hoogte wordt gesteld van de rentebetaling. Deze doorkijkbenadering kan alleen plaatsvinden als de entiteiten specifiek genoemd worden op een lijst die een annex is van de Spaartegoeden Richtlijn. De Commissie wil een Comité oprichten die deze lijst bijhoudt. De Commissie moet nog wel uitleggen hoe het Comité precies zal werken. Een andere beperking is dat de doorkijkbenadering alleen wordt toegepast als de uitbetalende instanties op grond van de reeds bestaande anti wit was regelgeving al over deze informatie beschikken.

2. Verder wil de Commissie dat ook alle in de EU gevestigde samenwerkingsvormen (zoals trusts) die gebruikt kunnen worden om rente te ontvangen en later weer uit te betalen informatie gaan uitwisselen. Hiermee wil de Commissie bewerkstelligen dat er nu zekerheid ontstaat dat alle tussenpersonen onder de werking van de Richtlijn vallen.

3. De Commissie wil de huidige formele definitie van rente vervangen door een materiële definitie. Daardoor vallen rentebetalingen die onder een andere noemer (bijvoorbeeld een dividendbetaling) plaatsvinden maar feitelijk alle kenmerken van een lening hebben onder de werking van de Spaartegoeden Richtlijn. Een punt van aandacht is dat de Commissie levensverzekeringen met een laag biometrisch risico ook als een rentebetaling wil aanmerken.

4. Duidelijkere uitvoeringsregels omtrent de inhoud van de uit te wisselen informatie door de belastingdiensten.

Impact assessment Commissie

De Commissie stelt dat de bovenstaande uitbreiding van de werking van de Spaartegoeden Richtlijn zal leiden tot een verzwaring van de administratieve lasten. Daar staat tegenover dat de Nederlandse Belastingdienst een beter inzicht heeft over spaartegoeden van Nederlanders in andere EU lidstaten en, waar mogelijk, in laag belaste jurisdicties. Verder wordt de oneerlijke concurrentie verminderd tussen de uiteenlopende spaarproducten omdat nu ook spaarproducten die materieel gelijkgesteld kunnen worden aan een rentebetaling onder de werking van de Spaartegoeden Richtlijn zullen vallen. Verder heeft de Commissie aangegeven om de verzwaring van de administratieve lasten zo beperkt mogelijk te houden.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid*: aanvullende bevoegdheid; rechtsbasis van het voorstel is artikel 94 EG.

b) *Functionele toets*:

- *Subsidiariteit*: positief
- *Proportionaliteit*: positief
- *Onderbouwing*:

De subsidiariteit wordt positief beoordeeld omdat alleen op EU niveau de bestrijding van zwart sparen voldoende kan worden verwezenlijkt doordat er in toenemende mate sprake is van grensoverschrijdend sparen. De proportionaliteit wordt positief beoordeeld omdat de Commissie heeft aangegeven om met een zo min mogelijke verzwaring van de administratieve lasten de uitbreidende werking van de Spaartegoeden Richtlijn wil verwezenlijken.

c) *Nederlands oordeel*:

De subsidiariteit wordt positief beoordeeld.

Nederland beoordeelt de proportionaliteit positief maar heeft wel een kritische kanttekening op het vlak van de administratieve lasten en het introduceren van een Comité.

1. De Commissie geeft aan zorg te dragen om de stijging van de administratieve lasten zo beperkt mogelijk te houden. Voor Nederland is dit een belangrijk onderwerp. De proportionaliteit op dit punt kan alleen worden getoetst als er meer bekend is welke financiële producten precies onder de Richtlijn vallen en wat dit feitelijk voor de informatieverlenende partijen betekent.

2. Nederland heeft grote bezwaren tegen het oprichten van een Comité dat de lijst gaat bijhouden op welke entiteit in laag belaste jurisdicties de doorkijkmethode mag worden gebruikt. De werking van het Comité dient nog te worden besproken maar het is denkbaar dat in het Comité geen eenparigheid van stemmen geldt terwijl deze wel in de Ecofin Raad geldt. De primaire verantwoordelijkheid op het gebied van de directe belastingen ligt bij de lidstaten. Nederland wil voorkomen dat dit comité als precedent door de Commissie wordt gebruikt om ook meer invloed te vergaren op andere gebieden van de directe belastingen door de introductie van comités. Om deze redenen prefereert Nederland een alternatieve manier om de lijsten aan te passen. De Commissie zou ook de wijzigingen van de lijst op werkgroepsniveau kunnen voorstellen die daarna op Ecofin Raad niveau wordt goedgekeurd.

5. Implicaties financieel

a) *Consequenties EG-begroting*

Geen

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Er zullen eenmalige kosten gemaakt moeten worden voor de aanpassing van de ICT systemen. De hoogte van de kosten hangt af van de mate van uitbreiding van de werking van de Spaartegoeden Richtlijn en zal in een later stadium moeten worden gezien. Mochten de aanpassingskosten substantieel blijken dan zal daarvoor financiering moeten worden gezocht.

Aan de opbrengstenkant zal de voorgestelde wijziging van de Spaartegoeden Richtlijn naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een hogere belastingopbrengst. Omdat de reikwijdte van de uitbreiding van de Richtlijn nog niet duidelijk is, is het lastig de opbrengsten in te schatten.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Geen

d) Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden

De belastingdienst zal het huidige informatie uitwisselingsstelsel moeten aanpassen. Dit zal eenmalige veranderingskosten met zich mee brengen.

e) Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger

Bedrijfsleven: Er zijn twee groepen te onderscheiden:

1. Het bedrijfsleven dat al op grond van de huidige Spaartegoeden Richtlijn informatie over rentebetalingen verstuurt zoals de bancaire sector. Deze groep zal het huidige stelsel moeten aanpassen hetgeen eenmalige veranderingskosten met zich meebrengt.

2. Het bedrijfsleven dat voorheen nog niet onder de werking van de Spaartegoeden Richtlijn viel zoals (wellicht) de levensverzekeringsector. Mochten levensverzekeringen onder de werking van deze Richtlijn komen te vallen dan wordt deze sector geconfronteerd met eenmalige opstartkosten en de jaarlijkse uitvoeringskosten. Hoeveel deze kosten zullen zijn, is op dit moment nog niet bekend.

Burger: geen

6. Implicaties juridisch

a) consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid

Aanpassen van de nationale regelgeving.

b) voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Implementatietermijn is nog niet genoemd. Dit heeft te maken met het feit dat er nog onderwerpen openstaan zoals hoe ver de uitbreiding van de Spaartegoeden Richtlijn precies zal gaan en wat voor gevolgen dat heeft op bijvoorbeeld het gebied van de administratieve lasten. Verder is er sprake van verdeeldheid binnen de Ecofin Raad over de noodzaak van de uitbreiding van de Spaartegoeden Richtlijn. De inschatting is dat dit proces nog enige tijd zal duren.

Met betrekking tot de implementatie van de aangepaste Richtlijn hebben de belastingdienst en de betrokken financiële instellingen een termijn van ten minste 12 maanden nodig om hun automatisering aan te passen. Die periode start vanaf het moment van inwerkingtreding van de RL.

c) "Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling"

Zoals in de huidige spaartegoeden richtlijn is ook hier een evaluatiebepaling opgenomen die om de drie jaar zal plaatsvinden. Een dergelijke evaluatie is wenselijk omdat zo beoordeeld kan worden hoe goed de doelstelling (het tegengaan van zwartsparen) behaald is.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Uitvoering geschiedt, in het kader van de Wet op internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen en de Wet op de inkomstenbelasting 2001, door de Belastingdienst.

b) Handhaafbaarheid

Handhaving van de maatregelen vindt plaats door de Belastingdienst op basis van de Wet op internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen en de Wet op de inkomstenbelasting 2001 van de Wet inkomstenbelasting 2001.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

a) belangen en eerste algemene standpunt

Nederland is in algemene zin een groot voorstander van de uitbreiding van de werking van de Spaartegoe-den Richtlijn, mits de verzwaring van administratieve lasten zo beperkt mogelijk blijft en er meer duidelijkheid door de Commissie wordt verschaft over de precieze uitwerking van deze Richtlijn. Verder is Nederland tegen het oprichten van een Comité als dit betekent dat Nederland direct of indirect invloed verliest op het gebied van directe belastingen.